

ÚJ TRENDEK A VILÁG VEZETŐ AGRÁREGYETEMEIN

AZ AGROÖKOLÓGIA KIEMELKEDŐ SZEREPE A
KÉPZÉSBEN ÉS A KUTATÁSBAN

GREENPEACE

VÉDEGYLET

A GREENPEACE MAGYARORSZÁG ÉS A VÉDEGYLET EGYESÜLET 2021. MÁRCIUS 25-I
NEMZETKÖZI ONLINE KONFERENCIÁJÁNAK ÖSSZEFOGLALÓJA

BEVEZETŐ

Amerre nézünk válságokat észlelünk: mindenütt ökológiai, klíma, társadalmi, egészségügyi és gazdasági válság jelei láthatók. Az elmúlt évtizedben egyre több nemzetközi szervezet képviselője mondja ki, hogy nem lehet már a 'business as usual' modellt folytatni, radikális változásra van szükség.

Az egyik ilyen javaslat az agroökológia, amely rendszerszintű gondolkodással közelít a problémák megoldásához és kínál működő alternatívákat. A világ élvonalbeli egyetemei már felismerték ezt, beépítették és használják képzéseikben az új szemléletet. Éppen ezért is tartjuk fontosnak, hogy minél előbb mi is lépünk ebbe az irányba, és itthon is tanulhassák és alkalmazzák ezt a gondolkodásmódot

– elérhetővé tegyük a társadalom széles körében az agroökológiai megközelítést. Célunk [ezzel a konferenciával](#) az volt, hogy megmutassuk, mitől sikeresek ezek az intézmények és támpontokat tudjunk adni a hazaiaknak, hogy ők is bekerülhessenek az egyetemek krémjébe, minőségi oktatással.

Hiszünk abban, hogy együtt képesek vagyunk Magyarországon létrehozni egy természetet kímélő, az okozott károkat helyreállító, társadalmilag igazságos, egészséges élelmezési rendszert, melynek alapja a kiemelkedő színvonalú oktatás és tudásmegosztás.

MI IS AZ AZ AGROÖKOLÓGIA?

A világ növekvő lakosságának ételmezése a mezőgazdasági termelésen múlik, amely egyszerre okozója és elszenvedője a klímaváltozásnak, a talajok eróziójának, a biodiverzitás csökkenésének és a környezetszennyezésnek. Az egész élelmiszerrendszerre kiterjedő szemléletváltásra lesz szükség, ha a társadalmi igazságosságot szem előtt tartva egyszerre szeretnénk megóvni a természeti erőforrásokat, és alkalmazkodni a klímaváltozás során felmerülő kihívásokhoz.

Az agroökológia ökológiai fogalmakat és elveket alkalmaz a természettel jobban együttműködő mezőgazdasági termelés érdekében, miközben társadalmi szempontokat is érvényesítve fenntartható és méltányos ételmezési rendszerek megteremtését célozza meg. A pozitív kölcsönhatások erősítése révén egyszerre képes az élelmiszerbiztonság erősítésére és a biológiai sokféleség helyreállítására, ezzel fontos szerepet tölt be a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásban. Az agroökológia egyszerre tudományos irányzat, gyakorlatok összessége és egy társadalmi mozgalom. Térhódítása az iparosított mezőgazdaság által okozott problémák válaszként indult; tudományos alapjai az agronómia, az ökológia, a társadalomtudományok és a közgazdaságtan területein gyökereznek.

Az agroökológiai szemléletű gazdálkodás és értékesítés nem követ egy szigorú szabályrendszert, inkább a helyi körülményekhez való alkalmazkodást tartja szem előtt, amelyhez az agroökológia széles eszköztárat nyújt. Az agroökológiai élelmiszerrendszer központi helyét az élelmiszertermelők, -feldolgozók, -elosztók és a fogyasztók foglalják el. Az agro-ökoszisztémák kezeléséhez szükséges önállóság és alkalmazkodás feltételeinek megteremtésével az agroökológiai rendszerek segítenek a közösségeknek felülemelkedni a szegénység és éhezés okozta problémákon, miközben tiszteletben tartják az emberi jogokat és a természetet. Az agroökológia mozgalma a termelők és fogyasztók jogaiért küzd, olyan alapelvek mentén, mint a méltóság, az egyenlőség, a befogadás (inkluzivitás) és az igazságosság.

Az agroökológia tudománya magában foglalja az agro-ökoszisztémák és az élelmiszerrendszerek átfogó vizsgálatát, különös tekintettel a társadalmi és környezeti szempontokra. A transzdiszciplináris – azaz különböző tudományterületeken átívelő – tudományos megközelítés a különböző tudásrendszerek összekapcsolásával működik, így egyszerre vonja be a klasszikus tudományos, akadémiai ismeretek mellett a helyben létrehozott, hagyományokra épülő, a helyi körülmények során kialakult tudást. Ez a típusú kutatás alapvetően problémamegoldó jellegű, így kutatási módszertana szélesebb eszköztárral dolgozik, mint a hagyományos mezőgazdasági-agronómiai kutatás. Mivel a termelékenység javításán túl a társadalmi és környezeti fenntarthatóságot is szem előtt tartja, módszerei merítenek a társadalom-, közgazdaság- és jogtudományokból és az ökológia területeiről is. Az agroökológia tudománya nem csupán jellemzi és tanulmányozza a mezőgazdasági rendszereket, hanem ökológiai elveket alkalmaz fenntartható agro-ökoszisztémák tervezésében és működtetésében is.

[További olvasnivalók az agroökológiáról:](#)

[Az agroökológia tíz alapelve és hazai példái](#)

[Mapping Agroecology in Hungary](#)

AZ ELŐADÁSOK RÖVID ÖSSZEFOGLALÓJA, TÁJÉKOZTATÓ AZ ELŐADÓKRÓL ÉS AZ INTÉZMÉNYEKRŐL

„Amikor a tanulóinkat gazdaságlátogatásokra visszük, akkor alkalmuk nyílik szembesülni az élelmiszertermelés komplexitásával. Új tudás akkor jön létre, amikor képessé válunk reflektálni a tapasztalatainkra.”

Paola Migliorini, Pollenzo-i Gasztronómiai Tudományegyetem, Agroecology Europe

Paola Migliorini az UNISG, a Pollenzo-i Gasztronómiai Tudományegyetem innovatív képzési módszertanát mutatta be, melynek központi eleme az élelmiszer termeléséhez és fogyasztásához kapcsolódó változatos nézőpontok integrálása, illetve a multidiszciplináris megközelítés az egyetem összes tevékenységében. Az egyetem küldetése, hogy a gasztronómiai tudományokat összekapcsolja a fenntarthatóság, az etikus működés és a mélyökológia értékrendjével. Ez csak akkor valósulhat meg, ha tudomány- és szakterületeken átívelő párbeszéd jön létre, amely bevonja a hagyományos tudás birtokosait, illetve a témával foglalkozó civil kezdeményezések képviselőit is. Az egyetemen végzett gasztronómiai szakemberek képesek kritikusan megközelíteni az étkezéshez kapcsolódó kérdéseket és aktívan hozzájárulni az élelmiszer-rendszerek újraformálásához.

Az „Agroökológia és élelem-önrendelkezés” elnevezésű mesterprogramjuk a tapasztalati- gyakorlati tanulásra helyezi a hangsúlyt, ezért sokszor az egyetem falain kívül, terepen tanulnak a diákok. A hallgatók a gazdaságokban dolgozva nagyon sokféle emberrel kerülnek kapcsolatba, és nagyon sokféle tudáshoz hozzájuthatnak, miközben a saját korábbi tapasztalataikat is hasznosíthatják. A gyakorlati képzés a **Terra Madre Hálózat** (amiből a Slow Food mozgalom is született) tagjainál zajlik világszerte, a résztvevő hallgatók igényeire szabva.

Azonban az egyetem többi programjában is fontos szerepe van a tapasztalati tanulásnak, így például egy érzékszervi elemzésekhez készült laboratórium és egy egyetemi kertészet is helyet kapott a campuson.

Egy uniós program ([SusPlus](#)) keretében megvizsgálták, hogy mi érdekli legjobban az agrár- és élelmiszer-tudományt tanuló fiatalokat, milyen elképzeléseik vannak a jövő élelmiszer-rendszereiről. A kutatásban résztvevő hallgatók az ökológiai gazdálkodásról és a méltányos kereskedelem (fair trade) szemléletű gazdasági modellekről szeretnének leginkább tanulni, a legfontosabb készségeknek pedig a felelős döntéshozást, valamint a kreativitást és az innovációs képességet jelölték meg.

Az előadás után egy kérdésre válaszolva az előadó kiemelte, hogy az agroökológia csak az élelem-önrendelkezéshez kapcsolódóan értelmezhető, ezáltal politikai vetülete is van. Migliorini az Európai Agroökológia Szövetség elnökeként is fontosnak tartja a tudományos hálózatok és a civil szféra együttműködését a lobbitevékenységben.

Paola Migliorini az Európai Agroökológia Szövetség ([Agroecology Europe](#)) elnöke, az IFOAM (Ökológiai Gazdálkodók Világszervezete) mediterrán régiójának alelnöke és a Pollenzo-i Gasztronómiai Tudományegyetem adjunktusa és vezető kutatója. Élelmiszerbiztonsággal, élelem-önrendelkezéssel és ökológiai szemléletű, fenntartható mezőgazdasággal foglalkozik. Több mint 100 tudományos cikke jelent meg a biológiai sokféleség megőrzéséről, innovatív oktatási modellekről, és arról, hogyan lehet a társadalom széles rétegeit jobban bevonni a döntéshozatali folyamatokba, különböző fejlesztésekbe.

A [Pollenzo-i Gasztronómiai Tudományegyetem](#) (UNISG) egy különleges magánegyetem Olaszországban, amelyet a Slow Food mozgalom alapítója hozott létre. Az intézmény missziója, hogy hidat építsen a gasztronómia és az agrártudományok között, és olyan szakembereket képezzen, akik képesek az élelmiszertermelést, -fogyasztást, és -elosztást fenntartható irányba terelni. Bár egy fiatal intézményről van szó, mostanáig több mint 3000 hallgató tanult itt 91 országból.

„Mindenféle módszertan alkalmazható! A lényeg, hogy vegyük figyelembe a kulturális erősségeket és gyenge pontokat. Olyan megközelítésre van szükség, ahol az érzelmek, az empátia és az érdeklődési körök fontos szerephez jutnak.” (Blair van Pelt)

Blair van Pelt, Heitor Mancini – Wageningeni Egyetem

Blair van Pelt és Heitor Mancini Teixeira egy beszélgetésben kötötték össze a kutatók és tanárok társadalmi szerepét, melynek az alapja, hogy a szakmai munka és a személyes értékrend harmonizáljon egymással.

Az egyetemen alkalmazott kutatási módszertant a Forefront projekten keresztül mutatták be, amely a Wageningeni Egyetem és több dél-amerikai egyetem közreműködésével indult 2016-ban. A projekt a részvételi akciókutatás módszertanát alkalmazza: a kutatók szorosan együttműködnek a fejlesztésben résztvevő közösségekkel. Ez a reflektív megközelítés képes a helyi érintetteket bevonni a kutatás kidolgozásába és a monitorozásba, ezáltal közösek lesznek az eredmények és az eszközölt beavatkozások is. A helyi igények így összhangba tudnak kerülni a kutatási témákkal és az akadémiai módszertannal is, a gazdák pedig szélesebb kontextusban tudják értelmezni saját társadalmi és környezeti szerepüket. Ez a típusú módszertan segíthet egy adott régióban új érdekközösségek kialakításában is.

Az akciókutatásban alkalmazott eszközök közül kiemelték a kognitív térképeket, amelyek alkalmasak a gazdák világnézetét és gyakorlati céljait bemutatni. A térkép rajzolása során a gazdák gyakran ráeszmélnek arra, hogy sokkal mélyebb tudással rendelkeznek az agrár-ökoszisztémák összetettségéről, mint eredetileg gondolták volna. Bár a csoportmunka eleinte lelassítja a folyamatokat, de előbb-utóbb képes erősen katalizálni a kutatási folyamatokat. A kutatási eredmények bemutatásánál gyakran alkalmaznak közösségi, a helyi hagyományokba illeszkedő kreatív elemeket is. Mivel az agroökológiai kutatás nem kész recepteket kínál, nagyon fontos, hogy a kutatók olyan analitikai kereteket alkossanak, amelyek a diákoknak és a gazdáknak is segítenek a saját megoldásaikat megtalálni a felmerülő problémákra. A tapasztalatok alapján a világszerte használt holland egyetem által használt módszertannak a közvetlenül résztvevő közösségeken is túlmutató hatása van. A legfontosabb, hogy a részvételi módszerek alkalmazásánál figyelembe vegyük a kulturális különbségeket és a közös célokat.

Van Pelt az előadásban még ismertette az “ökológiai gazdálkodás” képzési programot, amelyben évente 75-100 diák vesz részt. Mint elmondta: A diákjaink a világ minden tájáról érkeznek, változatos háttérrel és korcsoportokból, eltérő célokkal. Ami közös bennük, hogy szenvedélyesen szeretnének hozzájárulni egy fenntartható élelmiszerrendszer kialakításához.

Blair van Pelt a Wageningeni Egyetem mezőgazdasági rendszerek ökológiájával foglalkozó csoportjának tanára és egyben oktatási koordinátora. Nagyon szereti a munkájában azt, hogy segíthet a hallgatóknak értékes tanulási tapasztalatokat szerezni a fenntartható mezőgazdaság témakörében, és azt is, hogy sokféle hallgatóval és oktatóval dolgozhat együtt a világ minden tájáról.

Heitor Mancini Teixeira többfunkciós agroökoszisztémák tervezésével és megvalósításával foglalkozik. Kutatásai középpontjában a biodiverzitás, az ökoszisztéma-szolgáltatások, az agrárerdészeti rendszerek és a talajfunkciók vizsgálata állnak. Mindemellett azon dolgozik, hogy a tudományos eredményeit átültesse a gyakorlatba és továbbképzésekkel, oktatással bevonja a helyieket is a fejlesztésekbe. Heitor növénytanból doktorált a Wageningeni Egyetemen, valamint talajtani tudományokból a braziliai Viçosa-i Szövetségi Egyetemen és jelenleg posztdoktori kutatásokat végez a Wageningeni Egyetemen.

A **Wageningeni Egyetem** (WUR) világszerte az [agrár egyetemeket minősítő világranglistán](#). Képzéseikben a precíziós high-tech mezőgazdaság és az agroökológia is rendkívül fontos szerepet kap. Az egyetem tudományos munkássága széles spektrumot ölel át, beleértve az éghajlatváltozást, a biodiverzitást, a körkörös gazdaságot, az ökológiai szemléletű gazdálkodást, élelmiszerbiztonságot, és az egészséges táplálkozást is. Az egyetemen 12 000 diák tanul, akik több mint 100 országból érkeztek. Az intézményben 19 alapképzés, 30 mesterképzés, és további háromféle online mesterképzés folyik. Az online programok kifejezetten az egészséges élelmiszerek és a természeti környezet kapcsolatára fókuszálnak.

„A mai diákok egy új agrónomus nemzedék, akik meg akarják haladni azt az elképzelést, hogy a mezőgazdaság csupán az élelmiszertermelésről szól. A helyi lehetőségekhez alkalmazkodva, a környezetre és a helyi közösségekre is jó hatással szeretnének lenni, amikor termelésbe fognak.”

Marcos Lana, Svéd Agrártudományi Egyetem

Marcos már az előadás legelején hangsúlyozta a transzdiszciplinaritás kiemelt szerepét egy jó oktatási rendszerben. A Svéd Agrártudományi Egyetem nagy hangsúlyt fektet a humán és a reáltárgyak közti aktív párbeszédre, illetve a két divízió közti közös munkára és döntéshozatalra.

Véleménye szerint maga az agroökológia sem önállóan, hanem más, releváns kurzusokba beágyazva, plurális és transzdiszciplinaris elvek mentén valósítható meg igazán hatékonyan – ahogyan az egyetemükön is zajlik. Az agroökológiai elvek, illetve a társadalmi és ökológiai szempontok integrációja minden képzésüket átítatja, megalapozza, mivel képes bevonni a gazdák hagyományos ismereteit, valamint a modern agrónómiai, ökológiai és társadalomtudományi tudást is. A szereplők közti párbeszéd kialakításával nagy biodiverzitással rendelkező és ellenálló gazdaságok létrejöttét tudják támogatni. Az agroökológia nem kész recepteket kínál, hanem alapelveket, amelyek rugalmas alkalmazkodást tesznek lehetővé a kutatási kérdések megfogalmazásakor. Mint a világválság során is bebizonyosodott, az agroökológia által támogatott rövid ellátási láncok jól működnek kritikus időszakokban is.

Intézményükben egy másik fontos alapjának tekinthető elv a részvételiség, azaz minél szélesebb rétegek bevonása a tevékenységekbe. Az egyetem számos környezetmonitorozási és adatelemzési feladatot lát el nemzeti szinten, ennél fogva közvetlen ráhatása van a döntéshozókra. Közszolgálatként az adatokat nyíltan kezelik és lehetőség szerint a szélesebb közönséget is bevonják a döntéshozatalba.

Számos nyílt kurzust is indítanak az egyetemen – ezek időpontját szándékosan délutánra teszik, hogy dolgozók is részt vehessenek rajta, így érik el, hogy az egyetem falain kívülről is bárki bevonódhasson az eszmecserebe.

Általános elv még az SLU-n, hogy az oktatásban nem az az elsődleges cél, hogy konkrét problémák megoldására trénozzák a hallgatókat, hanem inkább az általános problémamegoldási készségeiket, a kritikus gondolkodást, az alapos forráselemzés és az integrativitás képességét, illetve a rendszerszemléletet fejlesztik. A diákok fogyasztói felelősségvállalása az ökológiai és gazdasági rendszerek, illetve a társadalmi és egyéni szintű beavatkozási pontok megismerése révén folyamatosan formálódik a képzések során.

Az egyetem ugyan kicsi – 4200 nappali hallgató, kb. 200 professzor –, de a hallgatói közösség igen sokszínű. A különböző társadalmi háttérű, például városi vagy vidéki környezetben nevelkedett diákok számos lehetőséget kapnak tapasztalataik, meglátásaik, érveik ütköztetésére és megvitatására.

Marcos Lana a Svéd Agrártudományi Egyetem és a berlini Humboldt Egyetem oktatója. Növénytermesztésből doktorált, agroökoszisztémákkal foglalkozó mezőgazdasági szakember. Az éghajlatváltozás és a különböző mezőgazdasági módszerek terméshozamokra gyakorolt hatásait vizsgálja annak érdekében, hogy a helyzetnek megfelelő alkalmazkodási stratégiákat javasolhasson. Lana emellett részt vesz az agroökológiának, mint önálló tudományágnak, valamint az agroökológia, mint a fenntartható mezőgazdasági rendszerek támogatási eszközeinek fejlesztésében és széleskörű elfogadtatásában. Jelenleg Európában, Afrikában és Latin-Amerika különböző régióiban tevékenykedik.

A **Svéd Agrártudományi Egyetem** (SLU) a világ egyik legjobb agráregyeteme, egészen pontosan [harmadik a világranglistán](#). Különösen erős az élettudományok oktatásában és kutatásában, és emellett nagyon sok környezeti monitoring tevékenységet végez és hatástanulmányokat készít nemzeti és nemzetközi hatóságok számára. Az SLU-n 4200 nappali tagozatos hallgató tanul, összesen 40 szakon. Az egyetemi tanárok, professzorok és doktoranduszok közösségében sokféle nézőpont megtalálható, de a céljuk közös: arra keresik a választ, hogy hogyan lehet a legjobb feltételekkel fenntartható módon élni. A mesterképzések között a Svéd Agrártudományi Egyetem gyakorlatközpontú agroökológiai, valamint vidékfejlesztési és természeti erőforrás-gazdálkodási kurzust is kínál.

„A gazdálkodók által vezetett kutatások gyorsabbak, mert nem szükséges az akadémiai eredményközléssel foglalkozni. Emellett a vezető szerep erősíti a gazdák kíváncsiságát, és olyan innovatív ötleteket eredményez, amelyek jó eséllyel bekerülnek a gyakorlatba, és kiemelkedő mértékben tudják bevonni a fiatal generációkat is.”

Helen Aldis, Soil Association – Innovative Farmers Programme

Helen Aldis az **Innovative Farmers Programme**, azaz az Innovatív Gazdák Programjának tevékenységét mutatta be, amely lehetővé teszi, hogy gazdák és kutatók közösen dolgozzanak ki on-farm kutatási projekteket. A hálózatot az ökológiai és agroökológiai gazdálkodás kutatásának területén tapasztalt forráshiány hívta életre. „Úgy éreztük, hogy a kutatások, nem azon a gyakorlati szinten zajlanak, mint ahogy arra a gazdáknak szükségük lenne. Szerettük volna a termelőknek megadni a lehetőséget az irányításra.” – mondta Helen Aldis.

A program nemcsak a gazdákat, de a kereskedőket is bevonja a folyamatba, hogy segítsék a termékek piacra jutását. Ezen túl, támogatják a gazdák érdekérvényesítését a politikai szintéren, lehetővé teszik részvételüket a döntéshozatali folyamatokban.

A 2012-ben indult program keretében új, innovatív megoldásokat vezettek be a gazdaságokban, 2015-ben pedig már az eredmények piaci becsatornázásban is sikereket értek el. Jelenleg a klímabarát megoldások kidolgozásán munkálkodnak legaktívabban és igyekeznek ezeket a lehető legszélesebb körben elterjeszteni, valamint a jövő politikai és gazdálkodási irányait befolyásolni. A gazdaságokat élő laboratóriumokként kezelik és az eredményeiket mindenki számára elérhetővé teszik. A hosszú távú céljuk, hogy a jövő szakembereinek lehetőséget adjanak a terepi kísérletek megismerésére az egyetemi és főiskolai képzéseken keresztül.

A szervezet sokkal inkább fókuszál a gyakorlatokra, mint a kész termékekre. Véleményük szerint olyan nem piaci mechanizmusokra van szükség, amelyek javítják a gazdák versenyképességét, miközben a társadalmi jólét szempontjai is érvényesülnek. A gazdálkodók által vezetett kutatások gyorsabbak, mert nem szükséges az akadémiai eredményközléssel foglalkozni. Emellett a vezető szerep erősíti a gazdák kíváncsiságát, és olyan innovatív ötleteket eredményez, amelyek jó eséllyel bekerülnek a gyakorlatba, és kiemelkedő mértékben tudják bevonni a fiatal generációkat is. Mulcsos no-till gyakorlatok, csapdanövények alkalmazása növényvédelemben, agrárerdészet és fás legelők is vannak a kutatási területek között.

Az élő laboratórium felállításakor egy gazdát legalább egy kutatóval kötnek össze. A projektet közösen dolgozzák ki, de a gazdák autonómiája a folyamatban végig megmarad. Az adatgyűjtést is közösen végzik a kutatók a gazdákkal, az eredményeket pedig a szélesebb közösség számára is kommunikálják egy weboldalon és közösségi rendezvényeken. Nem csupán bio minősítéssel rendelkező gazdák vesznek részt a programban, igyekeznek minél szélesebb körből bevonni termelőket, ennek érdekében az adminisztrációt is minimalizálják.

Helen Aldis Angliában él. 2019-ben csatlakozott a Talajszövetséghez (Soil Association, amely az Egyesült Királyság legnagyobb ökológiai minősítő szervezete), hogy átvegye a szervezet több projektjének az irányítását. Ő vezeti többek között a brit Innovative Farmers Programme-mal – egy gazdálkodókból álló kutatói hálózattal – való együttműködést, és részt vesz egy EU által finanszírozott kutatási és innovációs projektben (H2020 LIAISON), melynek célja a mezőgazdaságban, az erdőgazdálkodásban és a vidékre épülő vállalkozásokban rejlő innovációs lehetőségek és együttműködések feltárása.

Az **Innovative Farmers Programme** egy gazdálkodókból álló nonprofit hálózat, melyet 2015-ben hoztak létre Károly herceg jótékonyági alapítványának és más adományozóknak a támogatásával. A hálózatban gazdálkodók és kutatók fogtak össze annak érdekében, hogy együtt fejlesszenek ki olyan módszereket, amelyek egy fenntarthatóbb gazdálkodás és egy jobb földhasználat alapjait teremthetik meg. A szervezet hisz abban, hogy nagyon sok jó ötlet maguktól a gazdáktól származik és ezt nem szabad veszni hagyni. A kutatási eredményeiket a szakajtóban, közösségi médiában, és személyes kapcsolati hálózatokon terjesztik. 2015-ös alapítása óta a szervezet már több mint 100 kutatási programot valósított meg.

MI KELL AHHOZ, HOGY EGY AGRÁREGYETEM A VILÁG LEGJOBBJAI KÖZÉ KERÜLJÖN?

A világ élvonalában lévő egyetemek és kutatási programok képviselőinek elmondása alapján, illetve a konferencia résztvevőinek megkérdezése után elmondhatjuk, hogy a következő szempontok beillesztése a most zajló modellváltásba elengedhetetlen ahhoz, hogy – ahogy a minisztérium fogalmazott – a magyar agrár-felsőoktatás és kutatás 2030-ra bekerüljön a világ 100 legjobb agrár-fókuszú egyeteme közé:

- A **környezeti, társadalmi és gazdasági fenntarthatóság** központi elemként kell, hogy megjelenjen minden kurzusban (nem csak a mezőgazdasággal foglalkozó képzésekben), épp ezért nélkülözhetetlen az agroökológiai szemléletű gazdálkodás oktatása;
- A **regionalitás és lokális figyelembevétele** kulcsfontosságú, mindemellett fontos a **globális folyamatok ismerete** is;
- A **multidiszciplináris** illetve a **transzdiszciplináris** megközelítés elengedhetetlen a rendszerszintű gondolkodáshoz és a problémamegoldási készségek fejlesztéséhez;
- Jelentős hangsúlyt kell fektetni a **gyakorlatorientált oktatásra**, ahol a diákok valós tapasztalatot és gyakorlati tudást szerezhettek, ennek érdekében minél több **tangazdaságot** kell létrehozni, mi több, meglévő és jól működő **gazdaságokkal** kell **együttműködések**et kialakítani, oly módon, hogy az mindkét fél számára előnyös legyen;
- Létfontosságú a **gazdák aktív bevonása** az oktatásba és kutatásba, kulcsfontosságú szerepük miatt;
- A **részvételi akciókutatási módszereket** kell előnyben részesíteni, hogy valós tudományos és társadalmi szükségletekre keressük a lehetséges megoldásokat, bevonva a különböző érintetteket, továbbá az összegyűjtött **adatokat, eredményeket könnyen elérhetővé kell tenni** a társadalom számára;
- A **hagyományos tudásra** kell építkezni, és ezeket kell továbbgondolni innovatív módszerekkel, lehetőséget biztosítva a diákok és gazdák megnyilvánulására is e téren;
- Meghatározó jelentőséggel bír a **kreatív és biztonságos tér teremtése a különböző szereplők párbeszédéhez**, amely szélesíti a hallgatók látókörét;
- Előnyben kell részesíteni a **sokszínűséget, különböző kultúrák megismerését** például országok közötti csereprogramokkal, melyek a hálózatépítést is elősegítik;
- **Elegendő és elérhető forrásokat kell biztosítani** az oktatási és kutatási programokhoz annak érdekében, hogy az oktatók és diákok alkalmazhassanak új oktatási és kutatási megközelítéseket;
- A képzéseknek az **élelem-önrendelkezés** megvalósulását kell szolgálnia, vagyis a vidéki és városi lakosság, illetve a természetvédelem érdekeit, nem pedig a nagytőkét.

A konferencia anyagai, a kapcsolódó sajtóközlemény, a videófelvételek és a prezentációk itt elérhetők:

<https://sites.greenpeace.hu/konferencia/>